

תת מערכה: משואות העלטה

מאת חגי גומפרט
נכתב עבור אתר הפונדק

<http://www.forums.pundak.co.il>

"בוודאי שמעתם על התושבים של ערש-סלע. אנחנו קונים מהם את הבהמות הטובות ביותר ואין כמוהם בעבודה באבן... אם כי אני שונא לשהות בעיר הזו זמן רב מדי... טפו. מקום שכוח-אל, ערש-סלע. מקום מקולל באמת. מה, אתם לא יודעים?"

הם מחזיקים שם צבא של מתיים. כן, מתיים-חיים. מתחת לעיר עצמה. המתים שלהם. אבות, סבים, לוחמים שנפלו – כולם שם ועליהם מפקדת משטרה של אשפי תאובה... לפעמים נראה שהמוות נוגע גם בתושבים החיים: חיוורים הם. בטח גם הערפדים זקוקים לפעמים לאוכל, הא?"

תאמינו לי כשאני אומר לכם: היום האפלה אינה מכסה על נקודות של אור – היא בסך הכל מכסה על נקודות אפלות פחות... "

"משואות העלטה" היא תת-מערכה המתאימה לכל מהדורה של מבוכים ודרקונים. רבים מהמושגים המופיעים בהמשך נכתבו תוך התייחסות למהדורה הרביעית של המשחק ובהשפעה ברורה ממנה (דוגמת האלוהות אראטיס והמונח "נקודות של אור"), אולם הקובץ חף מכל נתון מכאני ולכן קל לשלבו בכל מהדורה של המשחק ואף במשחקי תפקידים אחרים.

בשעה שספרי המשחק של מבוכים ודרקונים מדברים על עולם אפל עם "נקודות של אור" אשר נלחמות על הישרדותן, "משואות העלטה" מציע עולם אפל שבו נאבקות על קיומן נקודות אפלות קצת פחות. התרבויות ששורדות בעולם האכזר הן אלו שהצליחו להגיע להסכם עם הישות הנכונה – שהיא לרוב יצור אפל העשוי סיוטים.

בהמשך מוצגת "דוכסות קרברוס". זוהי משואה אפלה אשר מדגימה את הסגנון המיוחד של "משואות העלטה" – אותה ניתן לשלב כמעט בכל עולם מערכה.

שש נקודות של אפלה

אלו הם ששת הרעיונות המובילים בכל משחק "משואות העלטה":

1. מיני מערכה. "משואות העלטה" היא תת-מערכה והיא מבוססת על עולם מערכה קיים שנראה לכם מתאים. המידע המוצג בהמשך מתייחס לשימוש ב"משואות העלטה" בעולם "נקודות של אור" המוצג במדריך לשה"ם. למרות זאת, את "משואות העלטה" ניתן לשלב גם בעולמות אחרים, או אפילו כאזור מצומצם בתוך עולם "רגיל".

2. העולם עתיק, מלא בשרידיהן של אימפריות קדומות. האימפריה הגדולה האחרונה שלטה במרבית העולם המוכר במשך כשלוש-מאות שנים. בזמן זה היא הפיצה שפה מדוברת ומטבעות משותפים, הקימה ערים, סללה דרכים וייצרה כמויות אדירות של כלי-נשק רגילים וקסומים. היא הפכה את בני האנוש לגזע הנפוץ ביותר בעולם ודחקה את יריביה אל מעבר לעולם המוכר. לפני האימפריה הזו, אימפריות אחרות השתמשו בקסם ובטכנולוגיה אשר נשכחו מזמן. השרידים שלהן משמשים כמאורות המסתור של פורע-חוק ומפלצות.

3. לא כל שר שדים רוצה אתכם מתיים. אף כוח לא הצליח לתפוס חזקה על שרידי האימפריה הגדולה האחרונה. היום, הכוחות שהפילו את התרבות נאבקים לשמור על עצמם. לא כל קדמון רוצה לצאת מכלאו ולא כל שבט נולים רוצה להקריב את שכניו בטקס-דם – כל עוד אתה שומר על פרופיל נמוך מספיק, שכניך לא יחשו מאוימים ולא יתאחדו נגדך. בפועל, נוצרה סימביזה של הכרח עבור כל הצדדים.

4. שלום צונן, מלחמה קרה. התרבויות השונות סוחרות זו עם זו וקורות בריתות של הגנה הדדית. הרפתקנים, כתות סודיות, משטרה חשאית ושכירי חרב הם כלי הנשק הנפוצים ביותר במלחמה הקרה, משום שהפטרון או המעסיק יכול לנתק את עצמו מעושי-דברו ברגע שפעולתם נחשפה: והרי פורעי חוק קיימים בכל מקום...

5. אלים מרוחקים. ב"משואות העלטה", האלים מרוחקים או מוגבלים בכוחם: שאם לא כן, היו כולם פונים אליהם. "משואות העלטה" יוצא מנקודת הנחה שלעיתים קרובות עדיף לפנות אל מקור הכוח המיידי הקרוב ביותר. משואות העלטה המוצגת בהמשך, דוכסות קרברוס, מדגימה מצב שבו השלטון הדתי האדוק פונה לעזרתם של כוחות אפלים – כי האויב של האויב שלי הוא חבר.

6. שילובים אקזוטיים של גזע, מקצוע ויריבים. מערכת "משואות העלטה" מקבלת דמויות המכשף והערפד או כמו הטורול והמינוטאור בהבנה גדולה יותר מאשר מערכות "רגילות" שבהן אבירי קודש טהורים נלחמים בשרי שדים. גם מגוון היריבים מעניין יותר, כאשר לעיתים יש צורך להתמודד עם כוחות שהם לכאורה "טובים", למען שמירה על הסדר שבמצב הקיים של שלום צונן ומלחמה קרה. אי אפשר לתת לאיזה אביר קודש שוטה וחדור אמונה להופיע יום בהיר אחד ולמוטט את כל מערכת הממשל והכלכלה המוכרת. מסיבה זו, מערכת "משואות העלטה" מעדיפה דמויות חסרות נטייה ואף מאפשרת קבוצת הרפתקנים מעורבת של טוב ורע.

למרות האמור לעיל, מומלץ לחסום בפני השחקנים את הנטייה תוהו-רע, משום שהיא מייצגת רשע אימפולסיבי לגמרי אשר אינו מגביל את עצמו לעולם. יצורים של רשע מתחזקים חיים של סבל, אולם יצורים של תוהו-רע מעוניינים רק לספק את היצר הרצחני שלהם ואת הטירוף המניע אותם.

הערות המחבר: לא לכולם יש שלדים-לוחמים בארון

את הרעיונות שמאחורי "משואות העלטה" ניתן לשלב במשחק שלכם ברמות שונות: אין סיבה שכל מטר מרובע באדמה יסתיר בתוכו שד. גם בעולמות מערכה מוכרים ישנן רמות שונות של "משואות העלטה": בעולם השמש השחורה מנוהלת כמעט כל עיר גדולה בידי מלך-מכשף אלמותי. בעולם אברון, ממלכת קראנת' מייצגת היטב את "משואות העלטה" בזכות מאבק פוליטי בין המלוכה, שתי דתות עיקריות וכן צבא של אל-מתים תבוניים: כולם רוצים בטובת הממלכה, בדרכם שלהם.

משואה אפלה לדוגמה:

דוכסות קרברוס

"אתה לא נמצא במקום שיאפשר לך לשפוט אותנו. אין לך מושג מה היה כאן לפני שהדוכס קרברוס הגיע. ללא הדוכס, כבר מזמן היינו כולנו מתים. קרברוס לא מתערב לנו בחיים ובעצם כמעט לא מרגישים שהוא קיים. כבר שלושים שנים שהוא לא נראה בפומבי. נכון, הוא דורש סוג של מס. דוכסים אחרים דורשים כסף ומעשר התבואה, אבל קרברוס? במחצית מהפעמים אנחנו יוצאים נשכרים אפילו יותר ממנו! במחצית השנייה... אני יכול להבטיח לך שהלילה האחרון הוא המאושר בחייה של הנבחרת... האמן לי. זהו קרבן ששווה לתת!"

מבט מבחוץ: זרים נוטים להסתכל על דוכסות קרברוס כעל אזור כפרי שליו שבו מוסד שלטון דתי. ישנם כמובן הסיפורים על טקס הקרבת הנערות, אבל מעטים לוקחים אותו ברצינות.

האנשים הראשונים שהגיעו לעמק הפורה היו פליטים ממלחמות רחוקות. הם הגיעו בקושי רב, עם המעט שהיה להם, ובעמק מצאו מקום חדש לחיות בו. הם קראו לו "מפלט". בתוך חמש שנים, הפך מפלט, על האדמה הפוריה, החורשים הרחבים וצמד הנחלים החוצים אותו, למחוז משגשג של אחד-עשר כפרים חקלאיים וחמולה נודדת של בני מחצית. כעבור עשור נוסף, רעמו מוסדות המחוז. רעידת אדמה נוראה הכתה בעמק ובמרכזו נפער נקיק שחור המוביל היישר אל האפלה שמתחת. אדים של רעל זרמו ממנו והמיתו את החי והצומח. בתוך חודש, החלו לזחול החוצה התועבות השוכנות מתחת לאדמה – והחיים במפלט נעשו לסייט.

הישועה הגיעה כאשר הכל נראה אבוד. אציל שנושל מנכסיו באיזו ממלכה רחוקה הגיע אל העמק עם הגדוד שנותר נאמן לו גם בגלות. אנשיו גברו על המפלצות, כיתרו אותן ודחפו אותן בחזרה אל תוך הנקיק ממנו הגיעו. לאחר מכן הכריז על עצמו דוכס ועל המחוז כולו כדוכסות קרברוס. אנשי המחוז קיבלו את הדרושה בראש מורכן וכבר החלו להכין עצמם למסים ולמעשר – אבל אלו לא הגיעו מעולם. הדוכס אשכבאל קרברוס הפקיד את כל תשמישי הקדושה של הגדוד בקתדרלה הגדולה של העמק, ואז הנהיג את גדודו אל תוך הנקיק. בדיעבד התברר שהוא הקריב את כל אנשיו בכדי לזכות בחיי נצח.

במשך שלושה לילות ושלושה ימים נשמעו זעקות קרב מתוך הנקיק. בלילה הרביעי, עלה הדוכס מהנקיק. כעת משקנה לו מחוז כה פורה, הוא פחד מבגידה מצד אנשי גדודו שהיו כולם בני-אצילים. רק על פשוטי העם הוא סמך, והוא התכוון למשול עליהם לנצח כדוכס ההוגן ביותר שהיה מעולם. הוא הרג במו ידיו את כל אנשי הגדוד ואז התענג על דמם בטקס מתועב שהפך אותו ליצור של הלילה. לאחר מכן השתמש בעצמותיהם של אנשי הגדוד בכדי לנעול את כלאו של הרשע בנקיק.

הדוכס התגלה בפני מועצת הכהונים ונתן את הצו האחרון שלו: הוא ישמור לעד על הנקיק. בתמורה, יישא המחוז את שמו ולא יקבל כל ריבון אחר מלבדו. המחוז ייתן לו נערה בת-אנוש אחת לחצי שנה – אשר דרושה לו בכדי לשמר את חיי הנצח שלו. את הנערה יבחרו אנשי המחוז בעצמם והיא תמתין לו בשערי הנקיק.

במקרה שתרחף סכנה ממשית על העמק, רשאים אנשי המחוז לשלוח נציג אל תוך הנקיק, אשר יזעיק את הדוכס, אולם בכל מקרה אחר אין להיכנס אל הנקיק. אם ייכנס אל הנקיק אדם מסיבה שאינה ראויה, הדוכס יערוף את ראשו.

מאז עברו ארבעים ותשע שנים ונלקחו מאה שמונים ושבע בחורות. בתחילה, היה הדוכס מקפיד להראות את עצמו בשבוע לפני שלקח נערה. בשבוע שלאחר הלקיחה, ניתן היה לראות אותו לפעמים מוביל אותה בלילות ברחבי העמק – ההנחה הייתה כי הוא מחסל אותה רק לאחר שנהנה מחברתה במשך שבוע.

השמועות מספרות שבנוסף לנערות, חוטף קרברוס מדי פעם עוברי אורח זרים בשולי ממלכתו. בעלי חיים ושוודדים שהדם נוקז מהם נותרו כסימן לנוכחות הדוכס.

למרות זאת, כבר זמן רב לא נראה הברון. הוא נראה לאחורנה לפני כשלושים שנים – אולם הנערות שהושארו לחכות לו במועדים נלקחו כרגיל ולכן יודעים אנשי המחוז כי הדוכס אשכבאל קרברוס עדיין נוכח במעמקי הנקיק, ממשיך את קיומו האל-מותי.

דוכסות קרברוס בסקירה מהירה

דוכסות קרברוס היא מחוז כפרי משגשג בתוך עמק מוגן ופורה. **אוכלוסייה:** כ-3,500 תושבי קבע (98% בני אנוש, 2% בני מחצית) המפוזרים על פני אחד-עשר כפרים קטנים ומחנה בני-מחצית נודד אחד.

פרנסה: גידול שעורה, גידול ירקות, ציד ודיג, גידול בקר וצאן, מלאכה בעץ או במתכת, גידול סוסים, מבשלה, דואר. **שלטון:** תאוקרטיה. למרות שבאופן רשמי הדוכס קרברוס הוא השליט העליון של המחוז, הכנסייה של אראתיס וחמשת הכהונים הגדולים העומדים בראשה הם הכוח העיקרי בדוכסות. כל כוהן מנסה לקדם את בני הכפר ממנו הגיע, בני משפחתו, חבריו שמחוץ לכנסייה ואנשי שלומו במשפחות האיכרים השונות, וחמשת הכהונים לרוב מאזנים זה את זה.

הגנה: כל כפר מעסיק 5-7 שוטרים בכל זמן נתון. בנוסף קיימת סיירת של כ-50 גששים מתנדבים המפטרלים בקבוצות בשולי הדוכסות וכן מליציה מחוזית בה חברים כ-1,200 מאנשי המחוז, רובם גברים בני-אנוש בגילאי 17-50. המליציה עורכת אימונים בהם משתתפים כ-150-200 חברים בכל אימון. מעבר לאימונים, אנשי המליציה נקראים לדגל רק על ידי הכנסייה של אראתיס בכדי להגן מפני אימונים מבחוץ. מאז הגעתו של קרברוס, לא קרה שהמליציה כולה הועסקה במקביל. **פונדקים ובתי הארחה:** "החץ והדוב" הוא פונדק גדול בכפר מצפור, הכפר המערבי והגבוה ביותר בדוכסות, בשולי העמק. הוא מארח בעיקר ציידים בני המחוז ועוברי-אורח זרים הנעים מצפון לדרום או להיפך, ועוברים רק בגבול הדוכסות; "ינות אראתיס" היא המבשלה ובית ההארכה של הכנסייה של אראתיס, ושוכנת בצמוד לקתדרלה הגדולה של הדוכסות. כל העובדים בה הם פרחי-כמורה והיא מנוהלת בידי אב-הבית של הקתדרלה.

מעבר לשני בתי ההארכה הללו, אנשי הדוכסות מסבירים פנים במיוחד. כל אחד עם הליכות הנימוסין הנכונות (או עם המטבע הנכון) יוכל למצוא בקלות משפחה שתסכים לארח אותו בחדר צדדי או באסם ואף להזמין אותו לאוכל ולשתיה.

מרכזי דת: מלבד הקתדרלה הגדולה השוכנת בכפר עין-אשד (השוקן מעט מצפון לנקיק שבמרכז הדוכסות) ומשמשת בית-ספר לכמרים של אראתיס ומקום מושבה של מועצת הכהונים הגדולים, כל כפר מחזיק בבית-תפילה קטן משלו.

האלוהות השולטת במחוז היא אראתיס, אולם הקתדרלה הגדולה כוללת גם מזבחות למספר אלים נוספים. כוהני אראתיס מקדישים גם להם טקסים שונים בשם המחוז כולו, אולם הם היחידים העושים כך.

מוקדי כוח בדוכסות קרברוס

הכוח החזק ביותר בדוכסות היא הכנסייה של אראטיס וחמשת הכהונים הגדולים העומדים בראשה. כוחה של הדת חזק בדוכסות ורוב ההורים רוצים לפחות בן או בת אחת שיפנה ללימודי הדת ויתמוך בהם בכל מצב שעליהם להתייצב בבית המשפט – לדוגמה בסכסוכי נחלה או עימותים סביב נישואים, גירושין וירושה.

דרגות הכהונה בדוכסות הן: תלמיד, פרח-כהונה, כוהן, נגיד, כוהן גדול. תלמיד הוא אדם העוסק במלאכה רגילה נוסף על לימודי הדת שלו, תחת חסותו של כוהן. פרח-כהונה מוותר על מלאכתו ועובר לחיות ולעבוד בקתדרלה הגדולה בכפר עין-אשד. יש לו זכויות יתר על פני תלמיד, אולם עליו מוטלות חובות דתיות שונות כגון חניטה ואשכבה, סילוק מזל-רע ועבודה במבשלה ובמטבח הקתדרלה. כוהן הוא כל תלמיד או פרח-כהונה אשר סיים את לימודיו. מלבד מעמדו הדתי, הכוהן עוסק ברפואה, הוראה, הנדסה או מחקר מדעי – כהונה היא לא רק מעמד דתי אלא גם מעמד אקדמי. רוב אנשי הדת לא מתקדמים לעולם מעבד למעמד זה.

נגיד הוא כוהן שקודם בידי מועצת הכהונים הגדולים. ישנם עשרה נגידים בדוכסות בכל זמן נתון ותפקידם להעלות תפילות לאלוהויות שמלבד אראטיס, ליישב מחלוקות או לערוך משפטים. לנהל את המליצה ולחקור כתבים עתיקים שנקנו או נמצאו והועברו לקתדרלה. חמשת הכהונים הגדולים הם המחוקקים של המחוז והם המושלים בו בחסות הדוכס ובחסות אראטיס.

מרבית המאבקים הפנימיים בדוכסות הם בין משפחות מגדלי הבקר. רק המשפחות העשירות ביותר מסוגלות להחזיק כמות גדולה של בהמות ולחמש כראוי את הבוקרים שלה, המובילים את הבקר משדה מרעה אחד לרעהו בשולי העמק.

נערים רבים ממשפחות מצליחות פחות שואפים להתקבל לעבודה כבוקרים אצל המשפחות העשירות, בתקווה לחוות הרפתקאות בגבול הדוכסות ולהתקרב אל בנות העשירים. סיפורים על מפלצות בשיפולי ההרים ועל מפגשים עם שודדים הקנו לבוקרים מעמד מיוחד בקרב אנשי הדוכסות, למרות שהכוח הפוליטי הוא מהם והלאה.

מוקד הכוח האחרון הוא קהילת בני המחצית של העמק. החמולה מונה כ-70 נפשות והיא נודדת ברחבי העמק במסלול כמעט קבוע – בשיא החורף הזוטונים נמצאים מדרום לנקיק, בסוף החורף הם חומקים מהשיטפונות אל הרכס המערבי בסמוך לכפר "מצפור" ובחגים הם נמצאים תמיד מצפון לנקיק; בשולי הכפר "עין-אשד" ובדיוק בזמן לפתוח את מרכולתם לקראת העולים-לרגל. בני המחצית מחזיקים במונופול על גידול ואילוף כלבים – הם מרביעים אותם ועוקבים אחר שושלות וגזעים שונים של כלבים. כל הכלבים בדוכסות נולדו וחונו בידי החמולה – יש בני אנוש המתלחשים שנאמנותם של הכלבים היא אל הזוטונים בלבד, גם אחרי שנמכרו כדי לשמש ככלבי שמירה, רועים או ציד אצל בני-האנוש. מלבד סחר בכלבים, בני המחצית בולטים במיוחד בענפי הדואר והדיג ובסוירים בגבולות הדוכסות. מדי פעם, קבוצה של בני-מחצית יוצאים ממש מתחומי העמק בכדי לבדוק חורבות עתיקות או מערות בהרים המקיפים את דוכסות קרברוס. בדרך כלל הם חוזרים עם כדי חרס או תכשיטי נחושת זולים ועתיקים, אותם הם מתקנים ומנקים ככל יכולתם ומציעים למכירה ביריד המתכנס לקראת כל חג באזור הקתדרלה הגדולה. אחת לכמה שנים, קבוצה שכזו נעלמת בלי-שוב.

קרסי עלילה בדוכסות קרברוס

סיפורי המסתורי של הדוכס אשכבאל קרברוס מעלה מייד מספר קרסי עלילה מסקרנים. מהו הרוע השוכן בנקיק? כיצד השיג הדוכס את חיי הנצח? איזה שימוש עושה הדוכס בגופותיהם של החיילים שהרג ושל הנשים שהוענקו לו? וכמובן... מדוע לא נראה הדוכס מזה שלושים שנה?

- ♦ צבא מאורגן או אולי אספסוף של בוזזים נמצא בדרכו אל העמק. הכהונים הגדולים החליטו שזו סיבה טובה מספיק לשלוח מישהו אל תוך הנקיק, לזמן את עזרת הדוכס.
- ♦ זר מסתורי צולע בשארית כוחותיו אל תוך פונדק "החץ והדוב" ומספר על חיית-פרא נורא המתקרבת אל העמק.
- ♦ קרברוס לא הגיע לקחת את מס הדמים שלו, והנערה המיועדת נמצאת חיה בבוקר שלמחרת. אדים של רעל החלו לעלות מתוך הנקיק. מה קרה לדוכס?

מס הדמים של הדוכס

המס שדרש אשכבאל היה נחרץ – ואנשי העמק שילמו אותו ללא היסוס. אחת לחצי שנה, נערה לא-נשואה אחת בגיל 15 עד 25 הייתה מתנדבת או מנודבת באמצעות מניפולציות ומובאת אל מקום מפגש קבוע בכניסה אל הנקיק. שם השוטרים קושרים את ידיה אל זוג עמודי אבן עתיקים וממהרים לעזוב. למחרת היו חוזרים לוודא שנלקחה, מוצאים רק זוג חבלים חתוכים המשתלשלים מהעמודים. רוב הנערות מנודבות על ידי המשפחות העשירות או אחד מראשי הכנסייה, בהבטחה שסכום כסף גדול יינתן למשפחתן. לעיתים רחוקות ישנן מתנדבות, כאלו שאיבדו כל רצון לחיות בגלל מום, מחלה או שברון לב. ישנן גם כאלו המאמינות שיזכו להצטרף אל קרברוס כבנות זוג לנצח, אולם הכנסייה מנסה למנוע ככל יכולתה את התופעה – אם מתגלה כי הבחורה הנבחרת לוקה בסוג זה של כפירה, ימצאו לה מחליפה וישעו את נשמתה באמצעות לימודי דת בכפייה – הכנסייה של אראטיס רואה במס הדמים מעין חובה של חוסר-ברירה. נערה הששה להצטרף אל המתים החיים כופרת בעיקר ועל כן היא אינה קורבן ראוי. במקרים הנדירים בהם נמצאת אישה אשמה בפשע שדינו גלות או מוות – ובתנאי שגילה מתאים – יעדיפו אנשי העמק לשלוח אותה אל הדוכס האל-מת. פשעים שדינם גלות הם רצח, סיוע לרצח, סיכון ביועדן של חיי אדם, סגידה לאלוהויות "של קץ התרבות" וגניבת תשמישי קדושה. פשעים שדינם מוות הם כישוף שחור, כהונה של אלוהויות "של קץ התרבות" ובגידה בדוכסות לטובת פולש זר.

התאמה למערכה

לא צריך לבצע יותר מדי התאמות אם ברצונכם לשבץ את דוכסות קרברוס בעולם מערכה רשמי או משלכם. את הדוכסות ניתן להציב בכל מקום שבו אקלים "אירופאי" עם קיץ נעים וחורף קפוא – מומלץ לשבץ אותה באזור הררי וביבשת שבה בני אנוש נפוצים במיוחד. קל מאוד לשנות את הרכב הגזעים בעמק – אפשר לקבוע שרוב אנשי הדוכסות הם גמדים וישנו שבט של אלפים במקום החמולה הזוטונית. ההתאמות במקרה כזה הן קלות ביותר. את הנוכחות החזקה של האלה אראטיס אפשר להחליף בכל אל אחר המייצג חוקים מסודרים וכיבוש של ארצות הפרא.